

בש"פ 6156/15 - מוחמד אבו אלקיעאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6156/15

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

העורר: מוחמד אבו אלקיעאן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתיק
מ"ת 58788-06-15 שניתנה ביום 18.8.2015 על ידי
כב' השופט אריאל חזק

תאריך הישיבה: ד' בתשרי התשע"ו (17.9.2015)

בשם העורר: עו"ד לימור לוגסי
בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

החלטה

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו מיום 18.8.2015 של בית המשפט המחוזי בבאר שבע במ"ת 58788-06-15 (כב' השופט א' חזק), בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו מספר עבירות של השתתפות באסיפה של התאחדות בלתי מותרת לפי תקנה 85(1)(ד) לתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945 (להלן: התקנות); קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1)

עמוד 1

לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ניסיון לפעילות בהתאחדות בלתי מותרת לפי סעיף 85(1)(א) לתקנות בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; ניסיון ליציאה שלא כדין לפי סעיף 2א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; ועבירה של פועל מטעם התאחדות בלתי מותרת או כנציגה לפי סעיף 185(ט) לתקנות.

2. כעולה מכתב האישום, העורר הוא תושב ישראל ובמועדים הרלוואנטיים לכתב האישום שימש כמורה בבית ספר יסודי ביישוב הבדואי חורה. על-פי האישום הראשון, העורר שימש בתדירות של פעם עד פעמיים בשבוע כ"מורה רוחני" באספות סודיות, בהן הועברו לנוכחים תכנים הקשורים לארגון דאעש (להלן: הארגון). באותן אספות נכחו, בין היתר, גם אחיו של העורר, ובשיר אבו אלקיעאן (להלן: בשיר). על-פי האישום השני, החל מיוני 2014, נפגש העורר עם עיסא אבו אלקיעאן (להלן: עיסא) בתדירות של פעם בשבוע והחל להעביר גם לו תכנים הנוגעים לארגון. בהמשך הצטרף למפגשים שריף אבו אלקיעאן (להלן: שריף), ובחודש מרץ 2015 קשרו העורר, עיסא ושריף קשר לצאת לסוריה דרך ערב הסעודית ולחבור לפעילי הארגון. העורר אף העביר לעיסא סך של 10,000 ש"ח למען תשלום חובותיו של עיסא בארץ טרם היציאה לערב הסעודית. על-פי האישום השלישי, החל מחודש ינואר 2015 נשא העורר, אשר שימש כנואם במסגד חמזה בחורה, דרשות בעניין הארגון, בכוונה שהמתפללים יגלו בו תמיכה. בנוסף, על-פי כתב האישום נפגש העורר עם קטין יליד 1999 ועם אחרים וגם להם הסביר העורר על הארגון ועל השקפותיו.

3. תוכניתו של העורר לצאת את גבולות הארץ סוכלה בשל מעצרו ביום 18.5.2015. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה ביום 28.6.2015 בקשה להארכת מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. ביום 9.7.2015 קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופט נ' אבו טהה) כי המעשים המיוחסים לעורר מקימים עילת מסוכנות סטטוטורית, וכי חומרת המעשים מעידה על מסוכנותו לביטחון הציבור. בנסיבות האמורות, דחה בית המשפט את המשך הדיון בבקשה לצורך הגשת תסקיר מעצר. בתאריך 12.8.2015 הוגש התסקיר, אשר לא בא בהמלצה על שחרור העורר לחלופת מעצר. בתסקיר מצוין, כי העורר הוא בעל עבר נקי וחי חיים נורמטיביים ויציבים עד המעשים המתוארים בכתב האישום. עם זאת, נקבע בתסקיר כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות בעתיד, וקיים ספק באשר ליכולתה של כל חלופה שהיא לצמצם את הסיכון. אשר למפקחים שהוצעו על-ידי העורר, שירות המבחן חיווה את דעתו, כי על אף שהמפקחים מודעים לנדרש מתפקידם ומעוניינים לסייע לעורר, הם מכירים רק באופן שטחי את תפיסת עולמו, הם מתקשים לבחון לעומק את הפער בין תפיסתם את העורר כדמות חיובית לבין אופי האישומים המיוחסים לו, ומתקשים להפנים את הקשיים הכרוכים בפיקוח על העורר. נוכח האמור, קבע שירות המבחן כי קיימת חולשה משמעותית בחלופה המוצעת והיא אינה מהווה מענה הולם.

4. בהחלטה מיום 18.8.2015 קבע בית משפט קמא, נוכח האמור בתסקיר המעצר, כי לא ניתן לשחרר את העורר לחלופה המוצעת, וזאת בין היתר בשל חומרת מעשיו והמסוכנות הנשקפת ממנו. בית המשפט הוסיף כי נוכח אופי פעילות העורר, אותה ניתן לבצע גם באמצעות טלפון ומחשב, ספק אם איזוק אלקטרוני יכול להוות מענה הולם למסוכנותו. לרקע האמור, הורה בית המשפט על מעצר העורר עד תום ההליכים נגדו.

5. העורר טוען בערר, כי כיוון שלא קמה בעניינו חזקת המסוכנות הסטטוטורית הקבועה בחוק המעצרים, הרי שעל המשיבה הנטל להוכיח מסוכנות, בהתבסס על חומר הראיות הרלבנטי. לגישת העורר, העבירות המיוחסות לו מצויות אומנם ברף החומרה הגבוה ביותר, אך יש לתת משקל מכריע לתוצאת העבירות, ולכך שבמקרה דנא המעשים לא הביאו בפועל לפגיעה בביטחונו של אדם, ציבור או מדינה. העורר טוען בנוסף, כי קיומה של מסוכנות אינה שוללת את הצורך לבחון חלופת מעצר, וכי שירות המבחן התעלם מנסיבותיו האישיות החיוביות של העורר עת קבע כי לא ניתן

לשחררו לחלופת מעצר.

6. על-פי האמור בערר, כתבי אישום הוגשו נגד נאשמים נוספים בגין אותה פרשה, כאשר אחד מהם, אכרם, שוחרר לטענת העורר ללא תסקיר. העורר מצין בנוסף, כי בעניינו של בשיר הורה בית משפט זה לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים בדבר חלופת מעצר שהוצעה (בש"פ 4992/15, השופט נ' סולברג). העורר מוסיף כי אף בעניינו של עיסא, אשר יזם את היציאה שלא כדין מהארץ, לא נשללה האפשרות לשחררו לחלופת מעצר (מ"ת 1073-07-15, כב' השופט א' אינפלד). לעניין זה יוער, כי בעניינו של עיסא ניתנה ביום 23.8.2015 החלטת השופט נ' נצר לפיה אין מקום לשחררו לחלופה שהוצעה, בין היתר באשר אין בה להרחיקו מהאזור שבתחומו ביצע את המיוחס לו.

7. בדיון בערר הוסיפה באת-כוח העורר, כי מעשיו של העורר התמצו בשיחות ולא עברו לשלב של מעשים, והעורר אף דחה הצעה שבאה מצדו של עיסא לעבור למעשים. עוד נאמר כי העורר תומך באידיאולוגיה של הארגון בגדר מלחמתו בנשיא סוריה ולא מעבר לכך. נטען כי שחרורם של בשיר ושל עיסא לא יצא לפועל בשל העדר חלופות מתאימות, ואילו ביחס לעורר נקבע כי מלכתחילה אין כל מקום לשקול שחרורו.

8. באת-כוח המשיבה עמדה על כך שמעשי העורר נפרשו על-פני כשנה, כשהוא מגדיר עצמו כמנהיג רוחני ואיש דת מקובל בחורה, כך שלדברים הנאמרים על-ידו יש משקל בקרב הציבור. מסוכנות העורר מתגברת נוכח היותו מורה, עובד משרד החינוך ובעל עבר נקי, כלומר אדם בעל מעמד ויכולת השפעה. נטען כי החבורה ובכללה העורר עברה למעשים כאשר בוצעו פעולות לקידום יציאה מהארץ במטרה להצטרף לארגון בסוריה. המשיבה הדגישה, כי חלקו של אכרם, אשר שוחרר על-ידי בית המשפט המחוזי, קטן מזה של העורר מבחינת היקף הפעילות, משכה וכו'. עוד נטען כי שירות המבחן לא הסתפק בשלילת האפשרות להמליץ על שחרור העורר לחלופה, אלא הוסיף ובחן את החלופה שהוצעה ומצא כי אין בכוחה להפחית את הסיכון הנשקף מהעורר.

9. דין הערר להידחות. מעשי העורר חמורים עד למאוד, באשר יש בהם פוטנציאל מובהק של פגיעה בביטחון המדינה ובשלום הציבור, תוך השפעה על ציבור מסוים, ובו קטינים, הנוטה להזדהות, בין מתוך אידיאולוגיה ובין מטעמים אחרים, עם ארגונים קיצוניים ומסוכנים. הדבר נובע מעצם המעשים המיוחסים לעורר ומאישיותו ויכולת השפעתו על אחרים. בנסיבות אלה, החשש מפני מסוכנות העורר גבוה והאפשרות להקהות את המסוכנות בדרך של קביעת תנאי שחרור כמעט שאינה קיימת. כזכור, שירות המבחן מצא כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות בעתיד, וקיים ספק באשר ליכולתה של כל חלופה שהיא לצמצם את הסיכון. העורר יכול להמשיך בפעילות הפלילית והמסוכנת גם כשהוא נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני ואין דרך סבירה למנוע זאת ולהבטיח שהמעשים לא יישנו. העורר מונע, לפי דבריו שלו, על-ידי אמונה דתית ואידיאולוגיה וגם בכך יש כדי להקשות על מציאת חלופה שיהא בה מענה מפני מסוכנותו. מעבר לכך, שירות המבחן אף בחן את החלופה הספציפית שהוצגה ומצא שאין הוא יכול להמליץ עליה. נמצא, שגם אם היה מקום לשקול שחרור לחלופה – ואיני קובע זאת – אין בידי העורר להציע חלופה שתהלוך את עוצמת הסיכון.

הערר נדחה.

ניתנה היום, ז' בתשרי התשע"ו (20.9.2015).

ש ו פ ט
